

1) וַתֵּלֶךְ בֵּן יִתְרָא אֶת־שָׂמוֹ אֶרְשָׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
 וַיְהִי בַיָּמִים הַרְבֵּים הַלֵּם נִמְחַ מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיִּצְרַח בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הַעֲבֹדָה וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל־הָאֱלֹהִים
 מִן־הַעֲבֹדָה וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
 אֶת־בְּרִיתוֹ אֲת־אֲבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים וּמִשָּׁה
 נָעָה רָצָה אֶת־צֶאֱן יִתְרוֹ וַיְהִי כִּכֵּן מִדָּן וַיִּקְרַע אֶת־
 הַצֹּאֵן אֲחֵר הַמִּדְבָּר וַיָּבֵא אֶל־פֶּה הָאֱלֹהִים חֲרִבָה
 וַיִּבְרָא מַלְאָךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלִבְת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה
 וַיֵּרָא וַיְהִי הַסֶּנֶה בְּעֵר בָּאֵשׁ וַהֲסֶנֶה אֵינֶנּוּ אֲבָל וַיֹּאמֶר
 מִשָּׁה אֶסְתֵּר־נָא וְאָרְאֵה אֶת־הַפְּרָצָה הַגָּדֹל הַזֶּה מִדּוּעַ
 לֹא־יִדְבַּר הַסֶּנֶה וַיֵּרָא יְהוָה כִּי סוּר לִרְאֹת וַיִּקְרָא

2) The greatness of a miracle is in "man's ability to turn a miracle into a great creative event."

12 ע'ס / 100

3)

מדרשה צריך נר אחרת מאי חנוכה רתנו
 רבנן בכ"ה בכסליו יומי רחוקה חמניא
 אינון רלא למספר בתון ורלא להתענות בתון
 שבשנכנסו יוונים להיכל ממנו - כל השננים שבהיכל וכשנברה מלכות
 בית חשמונאי ונצחום ברקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה
 מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה
 בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים
 בהלל והודאה ו תגן התם גין היוצא מתחת הפטיש ויצא והויק חייב ונגמל

4) "Before the children of Abraham became involved in that adventure of exile and servitude, a basic truth had to be established; whether or not it is possible for the covenantal community to spend so many years in a land that is not theirs and not lose its identity. Jacob and Joseph both proved that." (Ibid., p. 162)

וַאֲנִי בְּאֶשֶׁר שְׂכַלְתִּי שְׂכַלְתִּי וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־
 הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לָקְחוּ בִינָם וְאֶת־בְּנֵימִן
 וַתִּקְחוּ בְּרָדוֹ מִצְרָיִם וַעֲמֵדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף וַיֵּרָא יוֹסֵף אֹתָם
 אֶת־בְּנֵימִין וַיֹּאמֶר לָאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הִבָּא אֶת־הָאֲנָשִׁים
 הַבְּיָתָה וְטָבַח טָבַח וְהָכֵן כִּי אִתִּי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים
 בְּצִהְרֵימִי: נַעַשׂ הָאִישׁ בְּאֶשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ
 אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתוֹ יוֹסֵף וַיִּירָא הָאֲנָשִׁים כִּי הִדְבָּא בֵּית

5

6

וע"כ כשצאו אחי יוסף רצה לעשות עמהם
 חינוך והתחלה שיוכלו בניו להתנהג
 בקדושה ע"כ אמר וטבח טבח והכין שמרומו
 בזה שם חנוכה שהוא מלשון חינוך והתחלה, וכן
 הכנה בשבת להכין ולחנך קדושת העמיד,
 שבשניהם יש הכח להשפיע על העמיד כנ"ל, וכן
 מסוגל מאד כשחל זאת חנוכה להיות בשבת, שאז
 יש הכח של שניהם להשפיע קדושה וטהרה וכל
 מיני השפעות קדושות על כל השנה.

7) זמנים. הלכות חנוכה פ"ד מניד משנה

מוטב להקדים נר חנוכה שיש בו זכרון הנס: יך היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה או נר
 ביתו וקדוש היום נר ביתו קודם משום שלום ביתו שהרי השם נסחק לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום שכל
 התורה ניתנה לעשות שלום בעולם שנאמר דרכיה דרכי נעים וכל נתיבותיה שלום:

צדיק

זאת חנוכה מקץ - זאת חנוכה

נר

1) הַנְּרוֹת הַלֵּלוּ אֲנַחְנוּ מִדְּלִיקוֹן עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל
 הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם
 בְּזִמְנָן הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֵנִיךְ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׂמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה,
 הַנְּרוֹת הַלֵּלוּ קֹדֶשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רִשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֶלָּא
 לְרְאוֹתָם בְּלִבְךָ, כִּדֵּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נִסֶּיךָ
 וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ.

2) "In other words, a candle is at times the symbol of a bright light; at other times, it is a symbol of remoteness, of unlimited stretches, of guidance from afar. The candles of Hanukkah is a light of the latter kind; it is lit not to illuminate, but to address itself to us from vast, dark spaces, to tell us to move along invisible paths." (Days of Deliverance p. 177)⁴

3) מרשת תצה
 482 / ספר שמות
 ל שכיני א ועשית מנבח מקטר קטרת עצי שטים תעשה אתו:
 ב אמה ארכו ואמה רחבו רבוע יהיה ואמותים קמתו
 : ממנו קרנתי: וצפית אתו ונהב טהור את-גגו ואת-
 קירתי סביב ואת-קרנתי ועשית לו זר ונהב סביב:
 ושתל טבעת ונהב תעשה-לו | מתחת לזרו על שתי
 צלעותיו תעשה על-שני צדיו והיה לבתים לבוים
 ה לשאת אתו בהמה: ועשית את-הבדים עצי שטים
 ו וצפית אתם ונהב: ונתתה אתו לפני הפרכת אשר
 על-ארן העזרת לפני הכפרת אשר על-העזרת אשר
 : אנער לך שמה: והקטיר עליו אהרן קטרת סמים
 ה בבקר בבקר בהיטיבו את-הנרת: וקטירנה: ובהעלת
 אהרן את-הנרת בין הערבים: וקטירנה קטרת תמיד
 ט לפני יהוה לדרתים: לא-תעלו עליו קטרת ונה

4) "The Chanukah festival commemorates an era of *hester panim*. The people who committed apostasy and joined the Greeks were our own brethren...the heavens were closed. Not a single ray of light penetrated the mist of skepticism...No prophet promised a reward, no vision inspired them, no message gave them solace. It was an act of faith par excellence. This is the message to the generations: "Do not believe that our people is abandoned of God" (II Macc. 7:16). (Ibid., p.176)

5) כג: במה מדליקין פרק שני שבת

כ"ע
 פרסומי ניסא בטר דאבעיא הדר פשמה
 דני חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא: אמר
 רב הונא דהרנ"ל כגו הויין ליה בנימ תלמידי
 חכמים הודויר במוזזה וזכה לדירה נאה הודויר
 ביתו מלמערין לישן כחשך: בנימ
 תלמידי חכמים. דכמיכ (מסל ו) כ"ו
 נר מלטה וזורה אור על ידי נר מלטה
 דשנת וזוטה כל אור דמורה: דרבי

Tur, Orach Chaim 670) asks:

1)

איכא למידק למה קבעו שמונה ימים, דכיון דשמן שבפך היה בו כדי להדליק לילה אחת, ונמצא שלא נעשה הנס אלא בשבעה לילות.

An analysis is required into why [Chazal] established [Chanukah for] eight days, for there was enough oil in the flask to light for one night, thus it appears that the miracle only occurred on seven nights.

המועדים בהלכה

מאת

הרב שלמה יוסף זויץ

2)

בחוגי

הישיבות רווחת שמועה בשם רבי חיים סולובייציק, ז"ל, ליישב הקושיא באופן מקורי. הוא דוסיף לחקור: איך יצאו ידי חובת הדלקת המנורה באותו שמן, הרי אין כשר למנורה אלא "שמן זית", שמוכנו כמשמעותו: שמן שגדל על עץ זית ונעשה מפרי הזית, וזה היה שמן של נס ולא שמן של זית? (כיוצא בזה כתב הרד"ק¹⁵, שאותו שמן הנס של אלישע היה פטור ממעשרות). בעל כרחנו — אמר ר' חיים — שהנס לא היה בכמות, בתוספת שמן, אלא באיכות, שנתעצם כח השמן ודלק שמונה ימים. מעתה אין מקום לקושיית ה"בית יוסף": הם עירו את כל השמן שבפך למנורה, אלא שבכל לילה ולילה כלה חלק השמיני ממנה. הנס היה אפוא ביום הראשון ממש באותה מדה עצמה שבשאר הימים¹⁶. כשתימצי לומר,